

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému **Ing. J. Z.** pre spolupáchateľstvo trestného činu výtržníctva podľa § 9 ods. 2, § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 31. júla 2013 v Bratislave dovolanie obvineného Ing. J. Z., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Mgr. Š. B., advokáta so sídlom na ul. M. B. X. v Ž., proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 9. augusta 2011 sp. zn. 1 To 14/2011 a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného Ing. J. Z. **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Obvinený Ing. J. Z. podal prostredníctvom obhajcu dovolanie proti vyššie citovanému rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktorým bol menovaný obvinený spolu s ďalším obvineným Ing. M. Z., po zrušení rozsudku Okresného súdu Žiline z 5. novembra 2010 sp. zn. 5 T 16/2003 uznaný za vinného zo spolupáchateľstva trestného činu výtržníctva podľa § 9 ods. 2, § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 na tom skutkovom základe, že Ing. J. Z. a Ing. M. Z.

dňa 28.6.2002 asi o 22.00 h. v Žiline na ul. P. č. X. pred vchodom do panelového domu na chodníku najprv vulgárne nadávali na osobu L. D. za prítomnosti jeho manželky a dvoch maloletých detí vo veku 11 a 2 roky a následne ho fyzicky napadli tak, že ho obaja rukami udierali do hornej časti tela a tváre a niektorý

z nich ho najmenej jedenkrát kopol do ruky a hrude, pričom keď sa na jeho obranu postavila jeho manželka, túto Ing. J. Z. sotil dozadu, čím svojím konaním mu spôsobili pomliaždenie nosa, pomliaždenie brušnej steny vľavo, početné oderky na rukách, ktoré zranenie si vyžiadalo PN v trvaní 6 dní, a Ing. J. Z. pokračoval aj po takomto fyzickom útoku vo verbálnom útoku voči L. D. do príchodu polície aj v čase prítomnosti polície, keď viackrát tohto označil vulgárnou nadávkou uvedenou vo výroku citovaného rozsudku.

Za to bol obvinenému Ing. J. Z. podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005 uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/ a § 59 ods. 1 uvedeného Trestného zákona podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jedného) roka.

Dovolanie obvinený opieral o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g/ a i/ Tr. por. Pokiaľ ho opieral o písm. g/ citovaného paragrafu, uviedol, že je potrebné doplniť znalecké dokazovanie za účelom zistenia mechanizmu zranenia poškodeného D., čo prvostupňový súd odmietol urobiť, hoci by sa tak zistilo, že zranenie poškodeného nemohlo byť spôsobené jeho konaním, alebo konaním jeho brata.

Pokiaľ ide o písm. i/ odseku 1 § 371 Tr. por. z obsahu dovolania je zrejmé, že nesprávnosť právneho posúdenia skutku obvinený odvodzuje od toho, že ináč hodnotí dôkazy vykonané súdom a tvrdí, že žalovaného skutku sa nedopustil.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline a uviedol v ňom, že dovolanie obvineného neobsahuje ani jeden z dôvodov dovolania uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. a navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvineného Ing. J. Z. spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie

je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Zo spisového materiálu možno zistiť, že uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov, s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu jedného roka bol obvinenému Ing. J. Z. odpustený na základe amnestie prezidenta Slovenskej republiky z 2. januára 2013, s účinkom, že sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený.

V súčasnosti, s účinkom od 2. januára 2013, kedy bolo vyhlásené rozhodnutie prezidenta republiky o amnestii, je vo veci obvineného Ing. J. Z. taký právny stav, že neexistuje odsudzujúce rozhodnutie tohto obvineného.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, zvrátenie existencie odsúdenia páchatel'a, aby nedošlo k trestno-právnomu následku, t. j. sankcii spojenej s týmto odsúdením.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sa dáva možnosť dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní), prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí, zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní

o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný alebo na základe amnestie odpustený a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadí, akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na mysli. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku, je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody alebo o ochrannom opatrení. **Odsudzujúcim rozsudkom treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadí ako na odsúdeného.**

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona alebo na základe rozhodnutia súdu, pri zahlodení odsúdenia, **alebo na základe rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii** právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, že sa v zmysle zákona hľadí na páchatel'a, ako keby odsúdený nebol, potom **treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadí, akoby odsúdená nebola.**

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia jeho neodsúdenia, nemožno ju chápať

podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Skutočnosť, že sa na páchatel'a hľadá, ako keby nebol odsúdený (zákonná fikcia neodsúdenia), ktorá môže nastať v zmysle § 92 ods. 5 Tr. por. aj ak to nariadi prezident Slovenskej republiky formou amnestie, znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahladené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti alebo recidívy trestnej činnosti. Zahladením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahladené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahladené, môžu vznikať nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak by neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po zahladení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už je odsúdenie zahladené a na obvineného sa hľadá, akoby nebol odsúdený, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúci k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený.

Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, by strácalo svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už aj vykonané a zahladené odsúdenie, resp. ak bol odpustený trest na základe amnestie prezidenta republiky s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu), resp. na základe amnestie stav zahlodenia odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať.

V predmetnom prípade, vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného Ing. J. Z., považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie za neprípustné, lebo nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné podať v zmysle § 368 ods. 1 a 2 Tr. por. Preto dovolanie obvineného Ing. J. Z., ako neprípustné, podľa § 382 písm. f/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 31. júla 2013

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová